

TAKSTER FOR FYSIOTERAPI

Om direkte oppgjør, takstsystemet og oppdaterte
takster

SAMMENDRAG

Fysioterapeuter med avtalehjemmel har rett til å kreve refusjon etter takst på vegne av pasientene. Fysioterapeuten er forutsatt å sette seg grundig inn i takstene og bruke dem riktig. På disse sidene finner du en oversikt over systemet og de mest brukte takstene.

Innhold

Takster for avtalefysioterapeuter	2
Avtale om direkte oppgjør	2
Egenandeler og pasientbetaling.....	2
Takst A8, A9 og A2k.....	3
Behandling i pasientens hjem, barnehage, skole eller lignende	3
Dekning av tapt arbeidsinntekt under reisen.....	3
Dekning av reisekostnader	3
Primærkontakt/sykmeldende behandler	4
Takst L40 erklæring ved arbeidsuførhet.....	4
L-takstene per 1. juli 2023	4
NAV, Helsedirektoratet og Helfo kan innhente pasientinformasjon vederlagsfritt for å utføre kontroll med ytelsene	4
Veiledning om riktig takstbruk	5
Takstbruk og pasientjournalføring.....	5

Takster for avtalefysioterapeuter

Fysioterapeuter med driftsavtale med kommune kan utløse refusjon fra trygden. Det ytes stønad til fysioterapi ved sykdom, skade eller lyte. Stønad gis etter faste takster som følger av [forskrift om stønad til dekning av utgifter til fysioterapi \(stønadsforskriften\)](#). Forskriften oppdateres med nye takster hvert år med virkning fra 1. juli.

Avtale om direkte oppgjør

Fysioterapeuter må ha avtale om direkte oppgjør med Helseøkonomiforvaltningen (Helfo) for at pasienten skal få dekket utgifter til behandling. Refusjonskrav sendes inn digitalt gjennom Norsk Helsenet. For dem som har en gjennomsnittlig månedlig refusjonsinntekt på inntil 40 000 kroner, tilbyr Helfo en alternativ, kostnadsfri tjeneste. Helfo gir veiledning om riktig bruk av takstene.

Informasjon om hvordan opplastningstjenesten fungerer rent praktisk finner du på Helfos nettsider helfo.no
[Tjenesteportal for helseaktører](#)

Ved behandling hos fysioterapeut som er ansatt i kommunen er det fysioterapeuten som på vegne av kommunen krever inn egenandel fra pasienten. Størrelsen på egenandelen følger av stønadsforskriften, og justeres hvert år per 1. juli. Kommunen har plikt til å innrapportere egenandeler til Helfo. Dersom pasienten er under 16 år, har en yrkesskade eller har oppnådd frikort, sender kommunen sitt krav til Helfo.

Behandling hos fysioterapeuter som verken har avtalehjemmel, eller er ansatt i kommunen betales fullt ut av pasienten. Fysioterapeuten kan fritt sette prisen for behandlingen

Egenandeler og pasientbetaling

Det er presisert i forskrift om stønad til dekning av utgifter til fysioterapi m.m. kapittel III at en fysioterapeut med driftstilskudd ikke kan kreve egenandeler og/eller pasientbetaling ut over det som fremgår av stønadsforskriften.

Det framgår også av [forskrift om funksjons- og kvalitetskrav for fysioterapeuter med kommunal driftsavtale \(funksjons- og kvalitetsforskriften\)](#), § 7 annet ledd, at «Fysioterapeuten kan ikke ta høyere egenandel eller pasientbetaling enn det som fremgår av forskrift om stønad til dekning av utgifter til fysioterapi.»

Det framgår av takstene i stønadsforskriften kapittel II hva pasienten kan avkreves i egenandel. Regler om fritak for egenandel er gitt i § 5.

Pasienten kan avkreves betaling etter fysioterapeutens kostnad for nødvendig forbruksmateriell som fysioterapeuten benytter i den enkelte undersøkelsen eller behandlingen av pasienten. Som forbruksmateriell regnes for eksempel tape og bandasjer.

Pasienten kan også avkreves betaling etter fysioterapeutens kostnad for kompresjonsstrømper, ortoser, innleggssåler og enkelt utstyr for egentrening dersom fysioterapeuten vurderer det som nødvendig for behandlingen. Den faglige vurderingen som er gjort skal framgå av journal. Det skal være opp til pasienten

å velge om han/hun vil kjøpe slikt utstyr hos fysioterapeuten eller annet sted.

Fysioterapeuten plikter å ha oppslag som viser gjeldende egenandeler og priser for pasientbetaling, og både egenandel og pasientbetaling skal være spesifisert på pasientens kvittering.

For bestilt time som ikke benyttes, dvs. at pasienten uteblir uten varsel eller avbestiller senere enn 24 timer før avtalt tid, kan pasienten avkreves inntil honorartakst for undersøkelse eller behandling.

Dersom pasienten ber om at fysioterapeuten sender henvisning, rekvisisjon eller lignende i stedet for at pasienten henter dette hos fysioterapeuten, kan pasienten avkreves et ekspedisjonsgebyr etter takst 8 i forskrift om stønad til dekning av utgifter til undersøkelse og behandling hos lege.

Fysioterapeuten kan ikke kreve egenandeler og/eller pasientbetaling ut over det som går fram av denne forskriften.

Fysioterapeuten kan ikke kreve gebyr for bruk av elektronisk timebestillings-system, bekreftelse eller påminnelse på SMS, betaling med kort via betalingsautomat og lignende. Dette gjelder selv om det ikke er behandler som mottar inntektene ved dette.

Betaling for forbruksmateriell, uteblivelse fra time og ekspedisjonsgebyr dekkes ikke av folketrygden og anses ikke som godkjent egenandel etter bestemmelser gitt med hjemmel i [folketrygdloven](#) § 5-3.

Takst A8, A9 og A2k

- A8 er takster for manuellterapi
- A9 er takster for psykomotorisk fysioterapi
- A2k er takster for fysioterapeuter med godkjent spesialistkompetanse gjennom NFFs spesialistordning, eller "med tilsvarende kompetanse"

Det er kun fysioterapeuter som har oppfylt kompetansekrav i henhold til takstforskriften, som kan heve takst A8, A9 eller spesialisttaksten A2k. Godkjenning av tilleggskompetanse for å utløse A8- og A9-takstene skjer etter søknad til Helsedirektoratet. Les mer om søknad og kompetansekrav på [Helsedirektoratet.no](#). Søknad om tilleggskompetanse for takst A2k sendes til NFF-sekretariatet.

Behandling i pasientens hjem, barnehage, skole eller lignende

Dekning av tapt arbeidsinntekt under reisen

Fysioterapeuter som foretar behandling i pasientens hjem, eller ved behandling av barn, eldre, funksjonshemmede og kronisk syke i barnehage, skole og dagsenter, kan kreve takster til dekning av tapt arbeidsinntekt under reisen. Det er et vilkår at pasienten ikke kan møte i fysioterapeutens institutt uten spesielt transportmiddel og/eller ledsager.

Takst F1 gis som et fast tillegg ved disse behandlingene jf. stønadsforskriften. Ved individuell behandling av flere pasienter på samme sted kan takst F1 utløses for hver pasient. Dersom samme pasient mottar undersøkelse og behandling eller flere behandlinger fortløpende samme dag, kan taksten bare utløses en gang. Ved gruppebehandling kan taksten utløses én gang per gruppe.

I tillegg til F1 kan fysioterapeuten også kreve enten takst F21, F22 eller F23.

Krav om F-takster sendes til Helfo. Mer informasjon om bruk av takstene finner du på Helsedirektoratets nettsider.

Dekning av reisekostnader

Kommunen dekker fysioterapeutens reisekostnad etter reglene i forskrift om transport av helsepersonell. Regning på reiseutgifter sendes til pasientens bostedskommune. EPJ-systemene har som regel en løsning for å sende slike reisekrav til kommunen.

I byer, eller bymessig tettbygde strøk, kan det inngås en avtale om et fast beløp for å dekke reiseutgifter jf. forskriften § 5. Avtalen inngås mellom den eller de som yter helsehjelpen og kommunen. Ta eventuelt kontakt med kommunen for mer informasjon.

Primærkontakt/sykmeldende behandler

L-takstene kan benyttes av primærkontakt/sykmeldende behandler uten driftstilskudd. Refusjon fra folketrygden forutsetter at sykmeldende behandlere ikke krever ytterligere betalt for tjenester som dekkes av takstene.

Takst L40 erklæring ved arbeidsuførhet

Dersom NAV skriftlig ber om at fysioterapeuten fyller ut blankett NAV 08-07.08 - «Legeerklæring ved arbeidsuførhet», og samtidig oppgir skriftlig at oppdraget blir honorert med takst L40, kan fysioterapeuten kreve denne taksten refundert fra Helfo. En muntlig henvendelse fra NAV eller fra pasienten er ikke nok for å kunne utløse L40.

Fysioterapeuter som har avtaledirekte oppgjør med Helfo, kan sende krav etter L-takster sammen med sitt øvrige oppgjør, når vilkårene for bruk av L-takstene er oppfylt.

Takst L40 kan brukes av fysioterapeuter (ikke bare manuellterapeuter) med avtalehjemmel, dersom vilkårene over er oppfylt. [På NAV.no finner du utfyllende kommentarer til L40-taksten.](#)

L-takstene per 1. juli 2023

For fysioterapeuter med videreutdanning innen manuellterapi.

Takst	Taksten gjelder	Per 1. juli 2022	Per 1. juli 2023
L1	«sykmelding»	kr 22	kr 24
L4	«utdypende spørsmål ved 7, 8, 17 og 39 uker»	kr 87	kr 93
L8	Unntak fra arbeidsgiveransvar. «Kronisk sykt barn» Besvarelse på spørsmål om tilleggsopplysningen	kr 174	kr 186
L20	Dialogmøte – manuellterapeut og kiropraktor for hver påbegynt halvtime	kr 403	kr 431
L20a	Godtgjørelse for dialogmøte avlyst senere enn 24 timer før møtet skulle vært avholdt – manuellterapeut, kiropraktor (for 1 time)	kr 808	kr 864
L34	Skyssgodtgjørelse/dialogmøter	kr 4,03 (per km)	kr 4,48 (per km)
L40	Stønad til bil. Legeerklæring ved arbeidsuførhet	kr 877	kr 938

Arbeids- og velferdsdirektoratet regulerer Honorartakst for legeerklæring m.m. (L-takster) per 1. juli 2023. Grunnet for regulering av takstene er i år, som tidligere år, resultatet av årets forhandlinger om normaltariffen for fastleger og for avtalespesialister. Takstene er hevet med 3,4 prosent (avrundet til nærmeste hele krone). Takst L 34 (skyssgodtgjørelse/dialogmøter) er tilsvarende statens regulativ for kjøregodtgjørelse. [På NAV.no finner du utfyllende kommentarer til takstene.](#)

NAV, Helsedirektoratet og Helfo kan innhente pasientinformasjon vederlagsfritt for å utføre kontroll med ytelsene

[Folketrygdloven § 21-4 første ledd](#) gir NAV, Helsedirektoratet og andre offentlige instanser som

Helsedirektoratet peker ut, for eksempel Helfo, rett til å innhente pasientinformasjon fra den offentlige helsetjenesten, inkludert avtalefysioterapeuter:

§ 21-4. Innhenting av opplysninger og uttalelser

Arbeids- og velferdsetaten, Helsedirektoratet eller det organ Helsedirektoratet bestemmer har rett til å innhente de opplysninger som er nødvendige for å kontrollere om vilkårene for en ytelse er oppfylt, vil kunne være oppfylt eller har vært oppfylt i tilbakelagte perioder, eller for å kontrollere utbetalinger etter en direkte oppgjørsordning. Opplysninger kan innhentes fra helsepersonell, andre som yter tjenester forutsatt at de gjør det for trygdens regning, arbeidsgiver, tidligere arbeidsgiver, tilbyder av posttjenester, utdanningsinstitusjon, barnetilsynsordning, offentlig virksomhet, Folkeregisteret, pensjonsinnretning, forsikringsselskap og annen finansinstitusjon og regnskapsfører. Adgangen til å innhente opplysninger etter første og andre punktum omfatter også opplysninger om andre enn stønadstakeren. Arbeids- og velferdsetaten har også rett til å innhente opplysninger fra arbeidsgiver og tidligere arbeidsgiver i forbindelse med utredning og produksjon av statistikk på de områdene etaten administrerer. Den som blir pålagt å gi opplysninger, plikter å gjøre dette uten godtgjørelse. Departementet kan i forskrift bestemme at opplysninger som er nødvendige for å kunne behandle saker om ytelser etter loven og som ikke skal gis uoppfordret etter reglene i a- opplysningsloven, skal gis elektronisk til Arbeids- og velferdsetaten.

Det er bare opplysninger som er "nødvendige" for å kontrollere om vilkårene for en ytelse er/vil være/har vært oppfylt som kan innhentes. Kontrollen kan både gjelde ytelser pasienten/brukeren søker om/mottar eller har mottatt, og refusjonskrav fysioterapeuten har utløst på vegne av pasienten.

Hvis vilkårene etter § 21-4 er oppfylt har fysioterapeuten plikt til å utlevere opplysningene uten å motta betaling for det.

[Folketrygdloven 21-4 c](#) har regler om saksbehandlingen i saker om utlevering av pasientinformasjon, blant annet om omfanget av innhenting og klagerett etter [forvaltningsloven § 14](#). Vær oppmerksom på at klagefristen er på bare tre dager.

Veiledning om riktig takstbruk

Helfo har en egen veiledningstjeneste for helseaktører, og gir veiledning om riktig bruk av takstene. Du finner kontaklinformasjon på [Helfo.no](#)

I kontrollvirksomheten sin, forventer Helfo at avtalefysioterapeuten tar kontakt og ber om veiledning dersom hun er usikker på takstbruken. Helfo kan legge til grunn at det er uforsvarlig å bruke takster fysioterapeuten er usikker på.

Hvis det i forbindelse med kontroll viser seg at takstene brukes feil vil Helfo be fysioterapeuten om å gjøre endringer i takstbruken. Helfo kan også kreve tilbakebetaling av fysioterapeuten for feil takstbruk. Hvis Helfo konkluderer med at alvorlighetsgraden tilsier at Helfo ikke lenger kan ha tillit til fysioterapeutens takstbruk, kan konklusjonen bli at refusjonsretten tilbakekalles. I slike tilfeller er forutsetningene for avtalehjemmel også borte, og driftsavtalen med kommunen faller bort jf. [ASA 4313](#) punkt 21. I særlig grove tilfeller kan Helfo vurdere å politianmelde forholdet.

Takstbruk og pasientjournalføring

Helfos kontrollvirksomhet bygger i stor grad på fysioterapeutens pasientjournalføringer. Dersom takstbruken ikke kan dokumenteres gjennom pasientjournalen anser Helfo at behandlingen ikke har funnet sted, eller at takstene er brukt feil. Mangelfull journalføring kan med andre ord føre til kostbare og alvorlige konsekvenser for avtalefysioterapeuten. Dersom Helfo avdekker mangelfull pasientjournalføring vil de rutinemessig varsle Statsforvalteren i fysioterapeutens hjemfylke om dette. Statsforvalteren vil da vurdere om det er grunnlag for at Statens helsetilsyn iverksetter tilsyn med fysioterapeuten.